

Investigating the Topic Trend of Profit Management in Asian Countries in the Scopus Database with a Scientometric Approach

Mohammad Javad Zare Bahnamiri¹

Associate Professor, Department of Accounting, Faculty of Economic and Administrative Sciences, University of Qom, Qom, Iran (Corresponding author). Mj.zare@qom.ac.ir

Samira Balavar²

MS, Department of Accounting, Faculty of Economic and Administrative Sciences, University of Qom, Qom, Iran. samiraqom@yahoo.com

Hadiseh Heidari³

Ph.D. Candidate in knowledge and Information science, Al-Zahra University, Tehran, Iran. h.heidari174@gmail.com

Abstract

Purpose: Scientometric studies offer insights into the production, dissemination, and application of scientific knowledge, enabling managers at various research and executive levels to make informed decisions in their respective fields. The aim of this research is to analyze and review studies indexed in the Scopus database that pertain to profit management in Asian countries.

Methods: This research is an applied study conducted using documentary methods and scientometric techniques. The research community comprises 1,465 scientific publications indexed in the field of profit management. The time frame of the study spans 25 years, from 1998 to 2023, focusing on researchers in this field who are registered in the Scopus database.

Findings: The highest growth trend in scientific productions occurred during the period from 2022 to 2023, while the lowest growth trend was observed from 1998 to 2014, during which fewer than 100 degrees were produced. Following that, from 2015 to 2023, scientific production exhibited a positive trend, increasing from 100 to 337 degrees. The majority of scientific publications were released during the years 2022 to 2023. In the following analysis, the growth rate of scientific productions was examined. According to this survey, although scientific productions were limited in the early years, it has experienced significant growth. The highest growth rate was recorded in 2001 at 4.0%, while the lowest growth rate occurred in 2000, with a decline of -1.0% due to a lack of degree production. According to ten highly cited articles on profit management, the total number of citations for scientific productions related to this field in the Scopus database during the review period was 27,002. On average, each article received approximately 11.59 citations.

The highest change rate of 471 citations in 2010 is attributed to the study by Jian et al. (2010), which focused on support through related party transactions. The article Private and Public Ownership and Earnings Management: Evidence from Chinese Listed Companies by Ding et al. (2007) has the

---

Cite this article: Zare Bahnamiri M.J., Balavar, S. & Heidari, H. (2024). Investigating the Topic Trend of Profit Management in Asian Countries in the Scopus Database with a Scientometric Approach. *Sciences and Techniques of Information Management*, 10(3): 299-324. <https://doi.org/10.22091/STIM.2024.10629.2088>

Received: 2024-02-27 ; **Revised:** 2024-04-05 ; **Accepted:** 2024-05-12 ; **Published online:** 2024-09-23

© The Author(s).

Article type: Research Article

Published by: University of Qom.

lowest citation rate, with only 287 citations. Among the total of 6,470 authors in the field of earnings management listed in Scopus from 1998 to 2023, Wang, with 30 documents, Salehi, with 23 documents, and Li, with 22 documents, are the most frequently cited authors. In terms of countries, China leads with 775 documents, followed by Indonesia with 267 documents and Malaysia with 261 documents. The most productive journal in this field is the Asia Pacific Journal of Accounting and Economics, which has published 45 documents. Additionally, the University of Utara Malaysia is the most prolific institution, contributing 68 papers. The emerging issues surrounding earnings management research from 2014 to 2016 have been addressed in topics such as income, which has a link strength of 215, shareholders with a link strength of 116, and listed companies with a link strength of 123. Additionally, issues related to profit management, with a link strength of 2,264, corporate governance with a link strength of 706, and real profit management with a link strength of 508 have been examined during the period from 2018 to 2019. Furthermore, topics such as financial reporting quality with a link strength of 82, company performance with a link strength of 80, and audit costs with a link strength of 55 have emerged as significant areas of interest for researchers in recent years. According to high-frequency word analysis, the clustering of research keywords consists of eight interwoven keyword clusters.

Conclusion: In any case, considering the significance of the subject and the limited number of studies conducted in this field, it is essential to focus more attention on this area. This focus aligns with the goals of preventing and uncovering profit management issues. An analysis of journals, universities, and the most cited authors indicates that future collaborative efforts among researchers are necessary in this domain. In order to benefit from the findings of such research, scholars in the field of accounting, like their counterparts in other disciplines, should prioritize scientometric studies. This approach will help establish a coherent framework for understanding the current state of accounting research and enhance the quality of published accounting articles. Based on this, suggestions have been presented to complete this research and expand scientific studies in the field of accounting knowledge, specifically focusing on the subject area of profit and reviewing related research.

Keywords: Profit management, Asian countries, Scientometrics, Scopus database, Scientific productions, Accruals.

بررسی روند موضوعی مدیریت سود در کشورهای آسیایی در پایگاه اطلاعاتی اسکوپوس با رویکرد علم‌سنجی

محمدجواد زارع بهنمیری ^{ID}

دانشیار، گروه حسابداری، دانشکده علوم اقتصادی و اداری، دانشگاه قم، قم، ایران (نویسنده مسئول).

Mj.zare@qom.ac.ir

سمیرا بالاور ^{ID}

کارشناسی ارشد، گروه حسابداری، دانشکده علوم اقتصادی و اداری، دانشگاه قم، قم، ایران.

samiraqom@yahoo.com

حدیثه حیدری ^{ID}

دانشجوی دکتری، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه الزهراء(س)، تهران، ایران. h.heidari174@gmail.com

چکیده

هدف: هدف پژوهش حاضر، تحلیل و بررسی مقالات نمایه شده در پایگاه اطلاعاتی اسکوپوس، مرتبط با حوزه مدیریت سود در کشورهای آسیایی بود.

روش: این پژوهش مطالعه‌ای کاربردی است که با روش اسنادی و تکنیک‌های علم‌سنجی انجام شده است. جامعه پژوهش ۱۴۶۵ مقاله نمایه شده در پایگاه اسکوپوس در حوزه مدیریت سود، در بازه زمانی ۱۹۹۸-۲۰۲۳ بودند.

یافته‌ها: بیشترین روند رشد تولیدات علمی در بازه زمانی ۲۰۲۲-۲۰۲۳ و کمترین روند رشد نیز در بازه زمانی ۱۹۹۸-۲۰۱۴ با کمتر از ۱۰۰ مدرک تولید شده است. پس از آن در سال‌های ۲۰۱۵-۲۰۲۳ تولیدات علمی روند مثبتی داشته و از ۱۰۰ به ۳۳۷ مدرک افزایش یافته است. بیشترین تولیدات علمی نیز طی سال‌های ۲۰۲۲-۲۰۲۳ منتشر شده است. هرچند نرخ تولیدات علمی در سال‌های اولیه پایین بوده است، اما در مجموع خوب بوده است. بیشترین نرخ رشد برای سال ۲۰۰۱ به میزان ۴/۰ و کمترین نرخ رشد نیز برای سال ۲۰۰۰ به دلیل عدم تولید مدرک به میزان ۱/۰- به ثبت رسیده است. در مجموع تعداد استنادات تولیدات علمی مربوط به حوزه موضوعی مدیریت سود در پایگاه اسکوپوس طی سال‌های مورد بررسی، ۲۷۰۰۲ استناد بوده است که به طور متوسط هر مدرک ۱۱/۵۹ استناد دریافت کرده و بالاترین نرخ تغییر میزان استناد ۴۷۱ مورد در سال ۲۰۱۰ متعلق به مطالعه ژیان و همکاران (۲۰۱۰) است که با موضوع پشتیبانی از طریق معاملات اشخاص مرتبط انجام شده است. کم‌ترین میزان استناد ۲۸۷ مورد بوده و به مقاله مالکیت خصوصی و دولتی و مدیریت درآمد: شواهدی از شرکت‌های فهرست شده چینی تعلق داشته که توسط دینگ و همکاران (۲۰۰۷) انجام شده است.

استناد به این مقاله: زارع بهنمیری، محمدجواد؛ بالاور، سمیرا؛ حیدری، حدیثه (۱۴۰۳). بررسی روند موضوعی مدیریت سود در کشورهای آسیایی در پایگاه اطلاعاتی اسکوپوس با رویکرد علم‌سنجی. *علوم و فنون مدیریت اطلاعات*، ۱۰(۳): ۲۹۹-۳۲۴.

<https://doi.org/10.22091/STIM.2024.10629.2088>

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۲/۰۸ ؛ تاریخ اصلاح: ۱۴۰۳/۰۱/۱۷ ؛ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۲/۲۳ ؛ تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۳/۰۷/۰۲

ناشر: دانشگاه قم

نوع مقاله: پژوهشی

© نویسندگان.

همچنین از مجموع ۶۴۷۰ نویسنده مرتبط به حوزه مدیریت سود در پایگاه اسکوپوس در سال‌های ۱۹۹۸-۲۰۲۳، ونگ با ۳۰ سند، صالحی با ۲۳ سند و لی با ۲۲ سند پرکاربردترین نویسنده، کشور چین با ۷۷۵ سند، اندونزی با ۲۶۷ سند، و مالزی با ۲۶۱ سند پرکاربردترین کشور، مجله حسابداری و اقتصاد آسیا و اقیانوسیه نیز با ۴۵ سند، پر تولیدترین مجله و دانشگاه اوتارا مالزی با ۶۸ سند پرکارترین دانشگاه است. موضوعات در حال ظهور پیرامون پژوهش مدیریت سود از سال ۲۰۱۴-۲۰۱۶ به موضوعاتی از قبیل درآمد با قدرت پیوند ۲۱۵، سهامداران با قدرت پیوند ۱۱۶ و شرکت‌های بورسی با قدرت پیوند ۱۲۳ اختصاص دارد. موضوعاتی شامل مدیریت سود با قدرت پیوند ۲۲۶۴، حاکمیت شرکتی با قدرت پیوند ۷۰۶ و مدیریت سود واقعی با قدرت پیوند ۵۰۸ در بازه زمانی ۲۰۱۸-۲۰۱۹ مورد توجه قرار گرفته است. همچنین موضوعاتی مانند کیفیت گزارشگری مالی با قدرت پیوند ۸۲، عملکرد شرکت با قدرت پیوند ۸۰، هزینه‌های حسابرسی با قدرت پیوند ۵۵ موضوعات نوظهور هستند که در سال‌های اخیر پژوهشگران آن‌ها را مدنظر قرار داده‌اند و با توجه به واژگان پرسامد، خوشه‌بندی واژه‌های کلیدی پژوهش از ۸ خوشه کلیدواژه درهم تنیده تشکیل شده است.

نتیجه‌گیری: برای بهره‌مندی از نتایج اینگونه پژوهش‌ها، پژوهشگران حوزه دانش حسابداری نیز مانند سایر پژوهشگران باید مطالعات علم‌سنجی را در دستور کار خود قرار دهند، تا از این طریق چارچوبی منسجم از وضعیت فعلی تحقیقات حسابداری فراهم شود و کیفیت مقالات منتشر شده حسابداری را نیز ارتقاء دهند.

کلیدواژه‌ها: مدیریت سود، کشورهای آسیایی، علم‌سنجی، پایگاه استنادی اسکوپوس، تولیدات علمی، حسابداری.

۱. مقدمه

مدیریت سود یکی از موضوعات بحث‌برانگیز و جذاب در پژوهش‌های حسابداری به‌شمار می‌آید؛ به دلیل اینکه سرمایه‌گذاران برای تصمیم‌گیری به رقم سود توجه می‌کنند. یکی از روش‌هایی که برای اطلاع‌رسانی وضعیت مطلوب شرکت‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد، مدیریت سود می‌باشد. توسعه فعالیت‌های اقتصادی، نیاز به اطلاعات مالی و از سوی دیگر پیچیدگی آن‌ها، منجر به ابداع روش‌های تحلیلی و مدیریت نوین در حسابداری شده است. در اواخر دهه ۱۹۲۰ میلادی متداول شدن صورت‌حساب سود و زیان همراه با فشارهای قابل توجه از سوی افراد خارج از حرفه حسابداری و نیز عدم رضایت دست‌اندرکاران حرفه‌ای و دانشگاهیان از روش‌های جاری، تغییرهای مهمی را در تفکر و نظریه حسابداری به وجود آوردند. یکی از مهم‌ترین این تغییرها تأکید و توجه بیشتر به صورت سود و زیان بود که باعث شده تا مقوله‌ای به نام مدیریت سود مطرح شود. این مبحث در حسابداری از حدود ابتدای قرن بیستم به بعد با تحقیقات متفاوتی توسط صاحب‌نظران رشته حسابداری شکل گرفت. هر یک از این تحقیقات از ابعاد خاصی و با عبارت‌های مختلفی به این موضوع پرداخته‌اند (خسروی‌مقدم، ۱۳۹۶؛ معصومی، ۱۳۹۸). در عمل تعاریف متفاوتی از مدیریت سود ارائه شده که یک‌سری از آن‌ها، نگرش کاملاً مثبتی نسبت به این موضوع داشته‌اند و طرف دیگر نگرش کاملاً منفی. منظور از نگرش کاملاً مثبت، این است که مدیریت سود، صرفاً برای مقاصد بهبود وضعیت شرکت انجام می‌شود. ولی در نگرش منفی، مدیریت سود وسیله‌ای در دست مدیران برای بهتر وانمود کردن عملکرد خودشان و در نتیجه رسیدن به مزایای بیشتر است. سقوط انرون^۱، ورلدکام^۲ نمونه‌ای از مواردی می‌باشد که در آن‌ها مدیریت سود با نگرش منفی انجام شده بود و ممکن است شرایطی وجود داشته باشد که در آن مدیریت سود، ترکیبی از دو دیدگاه باشد، در این صورت مدیریت سود هم می‌تواند با دید مثبت و هم با دید منفی انجام شود (اعتمادی و رحمانی، ۱۳۸۸). هیلی و والن^۳ (۱۹۹۹) معتقدند مدیریت سود زمانی رخ می‌دهد که مدیران از قضاوت‌های شخصی خود در گزارشگری مالی استفاده کنند و ساختار معاملات را جهت تغییر گزارشگری مالی دستکاری نمایند. این هدف یا به قصد همراه کردن برخی از صاحبان سهام در مورد عملکرد اقتصادی شرکت صورت می‌گیرد، یا به منظور تأثیر بر نتایج قراردادهایی که انعقاد آن‌ها وابسته به دستیابی به سود مشخصی می‌باشد (موسی، عبداللطیف، عبدالمجید، ۲۰۲۳). موضوع مدیریت سود در سال‌های اخیر مورد

<http://stjm.gom.ac.ir>

1. Enron
2. Worldcom
3. Healy & Wahlen

توجه پژوهشگران بوده است. هر یک از این پژوهشگران موضوع را از دیدگاه خودشان مورد مطالعه قرار می‌دهند. اهمیت چنین مطالعاتی که بر کشف و پیشگیری از مدیریت سود متمرکز است، بر لزوم توجه بیشتر به این حوزه از تحقیقات حسابداری تأکید دارد. امروزه فعالیت‌های مرتبط با توسعه علم و فناوری به عنوان پیش‌ران‌های اصلی رشد و توسعه، به طور قابل توجهی به توسعه اقتصادی و بهبود سطح زندگی جوامع کمک می‌کند. بر این اساس، دولت‌ها و سازمان‌های ملی و بین‌المللی همواره با بهره‌گیری از روش‌های مختلف، ارزیابی علوم را مورد توجه قرار می‌دهند. این ارزیابی‌ها در گذر زمان و به تدریج، ساختار نظام‌مندی به خود گرفته و تحت عناوین کتاب‌سنجی، وب‌سنجی، اطلاع‌سنجی و علم‌سنجی در متون و پژوهش‌های علمی دیده می‌شوند. علم‌سنجی یکی از روش‌های متداول ارزیابی فعالیت‌های علمی است. این روش ابتدا در روسیه بوجود آمد و بعد از آن در سایر کشورها برای اندازه‌گیری علوم در سطوح ملی و بین‌المللی مورد استفاده قرار گرفت. دوبروف و کارنوا^۱ اولین کسانی بودند که واژه علم‌سنجی را ابداع کردند. آن‌ها علم‌سنجی را به عنوان اندازه‌گیری فرآیند انفورماتیک تعریف کردند. پیرو این علم، دانشمندان برجسته دیگری از جمله کول^۲، ایلس^۳ و هولم^۴ نیز از مقالات علمی به عنوان معیاری برای مقایسه تولید علمی کشورهای مختلف استفاده کردند. آن‌ها از این طریق تولیدات علمی کشورهای مختلف را از لحاظ کمی و کیفی با یکدیگر مورد مقایسه قرار داده و وضعیت کشورهای مختلف را در تولید اطلاعات علمی مشخص کردند (سنگوپتا^۵، ۱۹۹۲). بنابراین، پژوهش حاضر درصدد است با استفاده از تحلیل روش اسنادی و تکنیک‌های علم‌سنجی و رویکرد ترسیم نقشه علم، با بررسی موضوعی مقالات منتشر شده در پایگاه اسکوپوس، که در ارتباط با حوزه مدیریت سود است، به سوالات زیر پاسخ دهد: پراستنادترین مقالات، پراستنادترین نویسندگان، مجلات و دانشگاه‌های پیشگام در انتشار این مقالات، کشورها، موضوعات در حال ظهور در پژوهش‌های مدیریت سود، هم‌رخدادی واژگان در حوزه مدیریت سود، نرخ رشد تولیدات علمی حوزه موضوعی مدیریت سود در کشورهای آسیایی چگونه است؟ با انجام پژوهش حاضر می‌توان حیطه‌های موضوعی، روابط بین عناصر و واژگان این حوزه، تغییرات ایجاد شده در حوزه موضوعی مورد نظر و شکاف‌های موجود در آن و به طور کلی نقاط قوت و ضعف و در نتیجه نیازها و اولویت‌های پژوهشی حوزه مدیریت سود را مشخص کرد.

<http://stn.gom.ac.ir>

1. Dobrov & Karennoi
2. Cole
3. Eales
4. Hulme
5. Sengupta

۲. مبانی نظری و پیشینه پژوهش

در سال‌های اخیر، تعداد تحقیقات علم‌سنجی افزایش چشمگیری داشته است. دلیل این امر تأثیر پژوهش‌ها بر سیاست‌گذاری علم و فناوری است (نوبخت، ۱۳۹۹). بنابراین، علم‌سنجی طیف گسترده‌ای از فعالیت‌ها، روندها و مطالعات تحلیل استنادی، شناسایی نشریات هسته و پیشگامان علمی هر حوزه را به منظور ارائه اطلاعات مورد نیاز برنامه‌ریزان پژوهشی و سیاست‌گذاران پوشش می‌دهد (نوبخت و نوبخت، ۱۴۰۱). محققان به دلایل مختلفی از جمله کشف گرایش‌های نوظهور در عملکرد مجلات و مقالات، الگوهای همکاری بین نویسندگان، مؤلفه‌های پژوهش و کشف ساختار فکری یک زمینه خاص در ادبیات موجود، از تجزیه و تحلیل کتاب‌سنجی استفاده می‌کنند (مرادی و همکاران، ۱۴۰۲). این مطالعات به مدیران پژوهشی در سطوح مختلف این امکان را می‌دهد که تصویری از جریان تولید، انتشار و بهره‌برداری از علم داشته باشند و براساس آن در حوزه پژوهش برنامه‌ریزی کنند (منصوریان، ۱۳۸۹). به عبارت دیگر، چنین مطالعاتی می‌تواند مبنایی برای برنامه‌ریزی استراتژیک در انجام تحقیقات کلان باشد. حداکثرسازی سود یکی از اهداف اصلی شرکت‌ها در دنیای تجارت پیچیده و بسیار رقابتی امروز است. بنابراین، نقش مهم صورت‌های مالی را در بازارهای سرمایه نمی‌توان نادیده گرفت. راث و سان^۱ (۲۰۰۸) معتقدند که شیوه‌های مدیریت سود از قوانین حسابداری و ایجاد صورت‌های مالی که نتایج مالی را افزایش یا متعادل می‌کند، بهره می‌برد و همچنین مدیریت سود روشی برای دستکاری سوابق مالی برای بهبود صورت وضعیت مالی شرکت است. اسکات^۲ (۲۰۰۰)، مدیریت سود را به عنوان اختیار شرکت در انتخاب سیاست‌های حسابداری برای دستیابی به برخی اهداف خاص مدیر، معرفی می‌کند (هاشمی‌بهرمان و همکاران، ۱۴۰۳). سه روش درک مدیریت سود یعنی سفید، خاکستری، و سیاه وجود دارد. مدیریت سود سفید از شفافیت گزارش‌های مالی پشتیبانی می‌کند. مدیریت سود سیاه به عنوان یک نوع مخرب مدیریت سود تعریف می‌شود. مدیریت سود خاکستری به عنوان دستکاری گزارش‌ها در محدوده انطباق با استانداردهای روشن تعریف می‌شود که می‌تواند فرصت طلبانه باشد (بامری و همکاران، ۱۴۰۲). بر طبق دیدگاه لی و همکاران^۳ (۲۰۱۹) ارزش اطلاعاتی نتایج مالی گزارش شده زمانی زیر سؤال می‌رود که متوجه شویم مدیران کسب‌وکار علاوه بر انگیزه، توانایی استفاده از شیوه‌های مدیریت سود را برای تأثیرگذاری بر این نتایج دارند. با استفاده از تکنیک‌های مدیریت سود، عدم تقارن اطلاعاتی

1. Rath & sun
2. Scott
3. Li

کاهش می‌یابد و می‌توان ارتباط و قابلیت اطمینان صورت‌های مالی را بهبود بخشید. زانگ^۱ (۲۰۱۲) شواهدی ارائه می‌دهد که مدیران بین مدیریت سود واقعی^۲ و مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی^۳ تمایز قائل شوند. زمانی که توانایی مدیران برای به‌کارگیری مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی محدود می‌شود، آن‌ها معمولاً به مدیریت سود واقعی روی می‌آورند. کوهن و همکاران^۴ (۲۰۰۸) نشان دادند که بعد از قانون ساربنز آکسلی، مدیران از مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی به مدیریت سود واقعی تغییر رویه داده‌اند. گراهام، هاروی و راجگوپال^۵ (۲۰۰۵) در یک نظرسنجی از مدیران ارشد، شواهدی را ارائه کردند که نشان می‌دهد مدیران، فعالیت‌های مدیریت سود واقعی را در مقایسه با مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی ترجیح می‌دهند. گاهی اوقات مدیران و اعضای هیأت مدیره انگیزه‌هایی برای مدیریت سود و پوشش استخراج منابع شرکت دارند. مدیران زمانی که سود را دستکاری می‌کنند، با هزینه‌هایی روبه‌رو می‌شوند. به‌عنوان مثال، مدیرانی که از مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی استفاده می‌کنند، ممکن است در آینده با اثرات معکوس مواجه شوند. به‌عبارت دیگر، سودهایی که در یک سال خاص به دلیل انتخاب‌های تعهدی افزایش پیدا کرده است، احتمالاً در سال بعد کاهش می‌یابد. بنابراین، برخی از شرکت‌ها تمایل دارند تا روش کسب‌وکار شرکت خود را تغییر دهند و از روش‌های مدیریت سود واقعی استفاده کنند. در برخی موارد، دیده می‌شود که شرکت‌ها هزینه‌های تحقیق و توسعه را کاهش می‌دهند، تا بتوانند درآمد خود را بهبود بخشند، اما به جریان‌های نقدی آتی آسیب می‌زنند و ممکن است بر ثروت سهامداران اثر منفی بگذارد. اغلب مشاهده می‌شود که وجود انگیزه‌های دستکاری سود نتیجه شرایط مالی شرکت است. نکته مهم این است که وقتی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس، با مشکلات مالی مواجه می‌شوند، در بیشتر مواقع سطح درآمد آن‌ها به حدی کاهش می‌یابد که دیگر انتظارات سرمایه‌گذاران را برآورد نمی‌کند و باعث می‌شود بسیاری از سرمایه‌گذاران تمایل به فروش سهام خود داشته باشند و در نتیجه، ارزش شرکت‌ها به شدت کاهش می‌یابد. از دیدگاه صالحی و همکاران^۶ (۲۰۱۸) از آنجایی که عملکرد مدیریت عمدتاً براساس سودآوری شرکت ارزیابی می‌شود، مدیران ایرانی سعی می‌کنند تا حد امکان سود را مدیریت کنند تا پاداش بیشتری دریافت نموده و شغل خود را از دست ندهند. بنابراین، با توجه به

<http://stn.qom.ac.ir>

1. Zang
2. Real earnings management
3. Accrual items
4. Cohen, Dey & Tomas
5. Graham, Harvey & Rajgopal
6. Salehi, Tahervafaei & Tarighi

شرایط نامناسب مالی شرکت‌های ایرانی، پیش‌بینی می‌شود که مدیران انگیزه‌های قوی برای مدیریت سود داشته باشند تا وضعیت مالی خود را بهتر نشان دهند.

۲-۱. پیشینه داخلی

نوبخت و نوبخت (۱۴۰۱)، در پژوهشی با عنوان «مطالعه علم‌سنجی مطالعات مدیریت سود در ایران»، نشان دادند که مطالعات مدیریت سود در ایران از سال ۱۳۸۲، با فاصله ۳۷ ساله از سایر کشورها شروع شده است. پژوهش‌های مرتبط با مدیریت سود واقعی با ۱۴ درصد از مجموع مطالعات، سهم اندکی از این نوع پژوهش‌ها را در ایران به خود اختصاص داده است. مدل تعدیل شده جونز (۱۹۹۱) با ۵۶ درصد، در بخش مدل‌های مدیریت سود تعهدی و مدل رویچودری (۲۰۰۶) با ۵۵ درصد در بخش مدل‌های مدیریت سود واقعی بیشتر از سایر مدل‌های مدیریت سود مورد استفاده پژوهشگران قرار گرفته است. از مجموع ۷۰۱۲ منبع مورد استناد در مقالات، ۷۳ درصد منابع به زبان انگلیسی و ۲۷ درصد به زبان فارسی بوده است.

نوبخت (۱۳۹۹)، در پژوهشی به مطالعه علم‌سنجی تولیدات علمی فصلنامه بررسی حسابداری و حسابرسی پرداختند. نتایج بیانگر آن است که در ۵۶۳ عنوان مقاله منتشر شده در این سال‌ها، ۱۲۲۲ نویسنده مشارکت داشته‌اند که از این تعداد، ۱۰۳۹ نفر مردان و ۱۸۳ نفر را زنان تشکیل داده‌اند. در عین حال ۸ درصد مقالات تک‌نویسنده‌ای و ۹۲ درصد حاصل کار گروهی بوده است. از نظر سطح تحصیلی و مرتبه علمی، استادیاران با ۴۱ درصد و دانشیاران با ۱۶ درصد، در صدر نویسندگان قرار دارند. در بین دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی، دانشگاه تهران با ۱۱۴ عنوان مقاله در رتبه اول و دانشگاه شیراز با ۳۴ عنوان مقاله در رتبه دوم قرار گرفته است. از لحاظ گرایش موضوعی، ۷۲ درصد از آثار منتشر شده در حوزه حسابداری مالی بوده و حسابرسی با ۱۳ درصد در رتبه بعدی قرار گرفته است. همچنین از مجموع ۱۲۶۹۸ منبع مورد استناد در مقالات، ۷۴ درصد منابع به زبان انگلیسی و ۲۶ درصد به زبان فارسی می‌باشد.

مرادی و صفی‌خان (۱۳۹۵)، نیز در بررسی پژوهش‌های حسابداری بخش عمومی در ایران و جهت‌گیری پژوهش‌های آتی، نشان دادند که سهم تحقیقات حسابداری بخش دولتی در ۲۱ نشریه بررسی شده ۳ درصد است. در این میان نشریات دانش حسابداری و حسابرسی جزو نشریات پیشرو در این زمینه بوده است. قلمرو مکانی اکثر این تحقیقات، دولت، دانشگاه‌ها و شهرداری‌ها است. همچنین موضوعاتی مانند حسابداری تعهدی و بودجه‌بندی بیشتر مورد توجه محققین قرار گرفته و حوزه‌های حسابداری مالی، گزارشگری، حسابداری مدیریت، بودجه‌ریزی، حسابرسی و عملکرد مالی، پاسخگویی و مدیریت مالی به ترتیب مستعد پژوهش هستند.

نوبخت (۱۳۹۷)، در پژوهشی با عنوان «بررسی علم‌سنجی تحقیقات حسابداری رفتاری در ایران»، به بررسی مقالات منتشر شده مرتبط با حسابداری رفتاری در ایران پرداخت. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که به طور کلی ۲۲۵ مقاله در این زمینه با مشارکت علمی ۵۳۱ نفر در ایران منتشر شده است. از ۵۳۱ نویسنده مشارکت‌کننده در تولید این آثار، ۳۳/۹ درصد استادیار و ۳۰/۵ درصد کارشناس ارشد هستند. ۷ درصد از مقالات تک‌نویسنده و ۹۳ درصد حاصل کار گروهی بوده است. در بین دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات با ۳۹ مقاله رتبه اول و دانشگاه علامه طباطبایی با ۱۹ مقاله در رتبه دوم قرار گرفتند. از نظر موضوعی بیش از ۳۰ درصد آثار منتشر شده در حوزه حسابداری مالی بوده و حسابرسی با ۲۷/۱ درصد و حسابداری مدیریت با ۱۳/۸ درصد در رتبه‌های بعدی قرار دارند. از مجموع ۶۱۵۶ منبع ذکر شده در مقالات، تقریباً ۷۰ درصد منابع به زبان انگلیسی و ۳۰ درصد به زبان فارسی بوده‌اند.

ساعی و همکاران (۱۳۹۴)، در بررسی و تحلیل محتوای تحقیقات علمی حسابرسی در دو دهه اخیر، نشان دادند که تعداد و تنوع مقالات منتشر شده در هفت حوزه تخصصی، گزارش حسابرسی و استفاده‌کنندگان از صورت‌های مالی، ارتباطات حسابرس مشتری، حاکمیت شرکتی، بازرسی حسابرسی، روش‌های حسابرسی و ریسک تقلب و ریسک حسابرسی، بیش از سایر حوزه‌ها بوده است. اما در سه زمینه قرارداد حسابرس صاحبکار، مسئولیت و دعاوی و نمونه‌گیری حسابرسی، هیچ تحقیقی منتشر نشده است و یکی از دلایل احتمالی آن می‌تواند در دسترس نبودن اطلاعاتی از جمله اطلاعات قراردادها، اطلاعات مختص به دعاوی علیه حسابرسان و پرونده‌های حسابرسی باشد. علاوه بر این، در شش حوزه مقررات بین‌المللی، خدمات غیرحسابرسی، دیدگاه تداوم فعالیت، حسابرسی مالیاتی، آموزش و قضاوت حسابرس، تحقیقات محدودی وجود دارد که از تنوع خاصی برخوردار نیست.

۲-۲. پیشینه خارجی

واتیس و همکاران^۱ (۲۰۲۳)، در پژوهشی به تجزیه و تحلیل علم‌سنجی ارتباط IFRS و مدیریت سود پرداختند. نتایج تحلیل عملکرد حاکی از آن است که ۲۴۹ مقاله مرتبط شناسایی شده در ۸۱ مجله، با نرخ رشد سالانه ۱۹/۸ درصد، و میانگین استناد در هر سند به ترتیب ۵/۵۹ می‌باشد. سایر داده‌ها شامل ۸۷۵۵ ارجاع و ۵۵۸ نویسنده و ۵۱۹ کلمه کلیدی به علاوه، ۵۴۹ نویسنده، ۲۸ نویسنده اسناد تک نویسنده و ۲/۵۹ نویسنده مشترک در هر سند است. روند انتشار و استناد از طریق

فیلدهای IFRS و مدیریت سود، روندی صعودی را در طول زمان نشان می‌دهد که اکثر مؤسسات تأثیرگذار از ایالات متحده سرچشمه می‌گیرند که درصد قابل توجهی از مقالات منتشر شده در این زمینه می‌باشد. تجزیه و تحلیل مجلات با کیفیت بالا، نقشه علمی داده‌ها و پراستنادترین نویسندگان نشان می‌دهد که در آینده به تلاش‌های مشترک بیشتر بین نویسندگان در این زمینه نیاز است.

کومار و همکاران^۱ (۲۰۲۳)، با تحلیل علم‌سنجی رابطه افشای مسئولیت اجتماعی شرکت و مدیریت سود، نشان دادند که نقشه علم تنها ۱۳ نویسنده را به عنوان بزرگ‌ترین مجموعه مقالات مرتبط از ۲۶۹ نویسنده برجسته می‌کند، به عبارت دیگر، تنها ۱۳ نویسنده دارای پیوند هم‌نویسندگی هستند. ۲۴۳ کلمه کلیدی از ۱۱۵ مقاله که در ۶۹ مجله منتشر شده بودند، بررسی شدند. کلیدواژه‌های اصلی شامل حاکمیت شرکتی، اقلام تعهدی اختیاری، افشای مسئولیت اجتماعی و مدیریت سود واقعی هستند. اکثر مطالعات ماهیت غیرمشارکتی دارند. این مطالعه سه خوشه اصلی را شناسایی کرد که بر سه جنبه مختلف از رابطه بین افشای مسئولیت اجتماعی و مدیریت سود تمرکز دارند. این جنبه‌ها عبارتند از: کاهش عدم تقارن اطلاعاتی، برآوردن انتظارات ذینفعان و نقش حاکمیت شرکتی و سایر عوامل نهادی. با تحلیل کشورها، کشور اندونزی با ۱۸ مقاله بیشترین سهم را داشته است، پس از آن کره جنوبی با ۱۴ مقاله، اسپانیا با ۱۰ مقاله و تایوان با ۹ مورد توجه قرار گرفته و ۴۶/۷۸ درصد از کل مقالات منتشر شده را به خود اختصاص داده است.

واگنر^۲ و همکاران (۲۰۲۱)، با تحلیل علم‌سنجی مدیریت سود، نشان دادند که نرخ رشد مقالات در سال ۲۰۰۸ تقریباً ۱۰۰٪ می‌باشد، که بحران مالی جهانی نام‌گذاری شد و بعد از این سال مدیریت سود بیشتر ظاهر گردید. از سال ۲۰۱۶ تعداد ثابتی از مقالات (حدود ۱۶۰ مقاله) در نشریات قابل مشاهده است؛ چراکه تعداد ثابتی از دانشمندان روی این موضوع کار می‌کنند. از طرفی تحلیل کلمات کلیدی در چهار گروه انجام شد. تحلیل گروه اول شامل مقالات منتشر شده بین سال‌های ۱۹۸۸ و ۱۹۹۷ بود. در مجموع از ۳۴ کلمه کلیدی در این موارد استفاده شد. گروه دوم شامل مقالات منتشر شده بین سال‌های ۱۹۹۸ و ۲۰۰۷ بود، این مقالات در مجموع شامل ۴۶۷ کلمه کلیدی بودند که ۱۳ کلیدواژه رایج در یک خوشه، حداقل در ۱۰ منبع مختلف سازماندهی شده‌اند. که مربوط به قبل از بحران اقتصادی بودند. گروه سوم شامل مقالات منتشر شده در سال‌های ۲۰۰۸ و ۲۰۱۷ بود که مربوط به بعد از بحران اقتصادی است. در مجموع ۲/۴۳۷ کلمه کلیدی در مدیریت سود یافت شد که حداقل در ۳۰ نشریه وجود داشتند و ۳۵ کلیدواژه اصلی نیز شناسایی

شدند. آخرین گروه مربوط به سال ۲۰۱۸ تا پایان سال ۲۰۱۹ است. در این مدت ۱/۲۵۶ کلمه کلیدی در نشریات استفاده شده است، اما فقط ۳۱ کلمه حداقل در ۱۰ نشریه وجود دارد.

پراساد، کومار و ورمانی^۱ (۲۰۱۹)، در پژوهشی به تحلیل کتاب‌سنجی مقالات منتشر شده در «مجله بررسی مطالعات حسابداری»، با استفاده از معیارهای کمی و کیفی، استنادی و مشارکت‌های بین‌المللی پرداختند. یافته‌ها بیانگر آن است که ۵۶۴ سند با ۱۶۹۰۷ بار استناد، به آن توجه شده و ۸۱ سند مورد استناد قرار نگرفته و میانگین تعداد استناد در هر مقاله ۲۶/۲۱ درصد بوده است. بیشترین مقالات انتشار یافته مربوط به مدیریت، حسابداری و تجارت است و به طور متوسط پنج نویسنده ۳۶/۲۹ درصد استنادها را در هر نشریه به ثبت رساندند که بیشترین استنادات مربوط به آن بوده است.

اپاستولو^۲ و همکاران (۲۰۱۷)، در پژوهشی به بررسی و تحلیل محتوای ۱۰۸ مقاله منتشر شده در شش نشریه بین‌المللی آموزش حسابداری در سال ۲۰۱۶ پرداختند. در این پژوهش مقالات در پنج بخش برنامه درسی و آموزش، آموزش محتوا، فناوری آموزشی، دانشجویان و دانشکده‌های حسابداری مورد بررسی قرار گرفتند. یافته‌های پژوهش نشان داد بیشترین کاهش در تعداد مقالات، با تولید ۱۳ درصد از کل مقالات در بخش آموزش محتوا، و بیشترین افزایش نیز مربوط به موضوع دانشجویان با تولید ۳۳ درصد از کل مقالات بوده است. مقالات مربوط به برنامه درسی و آموزش ۲۶ درصد و فناوری آموزشی نیز ۱۲ درصد از کل تولیدات را به خود اختصاص داده که نسبت به سال‌های مورد مقایسه تفاوت چندانی نشان نداده است. مقالات مربوط به دانشکده‌های حسابداری نیز با کاهش ۸ درصدی نسبت به سال ۲۰۱۵ و افزایش یک درصدی نسبت به سال ۲۰۱۴، ۱۶ درصد از کل مقالات آموزش حسابداری را تشکیل می‌دهند.

ارسریم^۳ (۲۰۱۶)، نیز در پژوهشی مجلات حسابداری در ترکیه را مورد بررسی قرار داد. نتایج حاکی از آن است که بیش از ۵۰ درصد مقالات منتشر شده در این مجلات خارج از محدوده موضوع حسابداری بوده و ۳۵ درصد مقالات به موضوع حسابداری نپرداخته‌اند. علاوه بر این، ۶۵ درصد مقالات توصیفی-تحلیلی و ۳۵ درصد مقالات پژوهش‌های تجربی می‌باشند. همچنین در ۵ سال اخیر مقالات توصیفی-تحلیلی بیشتر مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته است.

جمع‌بندی پیشینه پژوهش حاکی از آن است که، در داخل و خارج از کشور پژوهش‌های زیادی به موضوع حسابداری و حسابداری و مدیریت سود پرداخته‌اند. پژوهش‌هایی که هم‌راستا با این

1. Prasad, Kumar & Veeramani
2. Apostolou
3. Erserim

مطالعه به روش علم‌سنجی و کتاب‌سنجی اهمیت موضوع مدیریت سود را مدنظر قرار داده‌اند، به مواردی همچون موضوعات روند مطالعات مدیریت سود در ایران و یا در سطح جهان، تجزیه و تحلیل علم‌سنجی ارتباط IFRS و مدیریت سود، رابطه افشای مسئولیت اجتماعی شرکت و مدیریت سود و از این قبیل پرداخته‌اند. با وجود مطالعات کتاب‌سنجی و علم‌سنجی گوناگون در حوزه مدیریت سود، تاکنون پژوهشی در خصوص بررسی روند موضوعی مدیریت سود در کشورهای آسیایی در پایگاه اطلاعاتی اسکوپوس با رویکرد علم‌سنجی به صورت اخص انجام نشده است. لذا بررسی چنین پژوهشی ضرورت می‌یابد.

با توجه به مطالب گفته شده، سؤال‌های پژوهش حاضر به شرح زیر است:

- ۱) روند رشد و نرخ رشد تولیدات علمی حوزه موضوعی مدیریت سود در کشورهای آسیایی در پایگاه اسکوپوس از سال ۱۹۹۸ تا ۲۰۲۳ به چه صورت بوده است؟
- ۲) پراستنادترین مقالات، نویسندگان، کشورها، مجلات و دانشگاه‌ها در پژوهش‌های مدیریت سود کدامند؟
- ۳) شبکه هم‌رخدادی واژگان در حوزه مدیریت سود چگونه است؟
- ۴) موضوعات در حال ظهور در پژوهش‌های مدیریت سود کدامند؟

۳. روش پژوهش

پژوهش حاضر از نوع مطالعات کاربردی و با روش اسنادی و تکنیک‌های علم‌سنجی انجام شده است. از آنجا که شناسایی و معرفی موضوعات و مؤلفه‌های کلیدی با انتخاب طیف زمانی مناسب ارتباط مستقیم دارد. جامعه پژوهش عبارت است از کلیه تولیدات علمی نمایه شده در حوزه مدیریت سود که از ابتدا طی سال‌های ۱۹۹۸-۲۰۲۳ توسط پژوهشگران این حوزه در پایگاه اسکوپوس ثبت شده است. با توجه به آنکه اکثریت پژوهش‌های کتاب‌سنجی موجود، بر یکی از دو پایگاه داده وب‌آساینس و اسکوپوس جهت استخراج داده‌های کتاب‌شناختی تمرکز کرده‌اند، می‌توان به پژوهش‌های فرجی و همکاران (۱۳۹۹) و کومار^۱ و همکاران (۲۰۲۳) اشاره کرد. برای ارزیابی این دو پایگاه داده از طریق جستجوی کلیدواژگان اولیه در آن‌ها پرداخته شده است. نتایج جستجو نشان داد که تعداد اسناد به دست آمده در پایگاه اسکوپوس به مراتب فراتر از پایگاه وب‌آساینس است، بنابراین، به عنوان منبع جستجو انتخاب شد، چراکه دایره شمول اسناد علمی آن از پایگاه اطلاعاتی وب‌آساینس بیشتر است و از سوی دیگر، بزرگ‌ترین پایگاه داده‌ای مجلات و استنادات به‌شمار

می‌رود. بدین جهت از پایگاه اسکوپوس برای یافتن مقالات مرتبط به مدیریت سود استفاده شد (ماگاندا دیاز و ریواس گارسیا، ۲۰۲۲؛ غراوی‌انه، ۱۳۹۸).

همچنین با بررسی گسترده مقالات برجسته حوزه مرتبط با مدیریت سود در پیشینه پژوهش‌های حسابداری و حسابرسی از کلیدواژه‌هایی شامل "Earnings Management"، "Earnings Manipulation"، "Accrual manipulation" استفاده و سپس نتایج به کشورهای آسیایی محدود شد. لیست کشورهای آسیایی براساس سایت سازمان ملل^۱ در فرمت CSV استخراج و جستجو و استخراج داده‌ها، براساس استراتژی آمده در جدول (۱) انجام شد.

جدول ۱- روش جستجو در پایگاه اسکوپوس

پایگاه اطلاعاتی	Syntax	بازه زمانی	منابع بازیابی شده
Scopus	TITLE-ABS-KEY ("Earnings Management" OR "Earnings Manipulation" OR "Accrual manipulation") AND AFFILCOUNTRY (Afghanistan OR Kyrgyzstan OR Samoa OR Bahrain OR Laos OR "Saudi Arabia" OR Bangladesh OR Lebanon OR Singapore OR Bhutan OR Malaysia OR "Solomon Islands" OR "Brunei Darussalam" OR Maldives OR "Sri Lanka" OR Cambodia OR "Marshall Islands" OR "Syrian Arab Republic" OR China OR Micronesia OR Tajikistan OR Cyprus OR Mongolia OR Thailand OR "North Korea" OR "South Korea" OR Myanmar OR "Timor-Leste" OR Fiji OR Nauru OR Tonga OR India OR Nepal OR Turkey OR Indonesia OR Oman OR Turkmenistan OR Iran OR Pakistan OR Tuvalu OR Iraq OR Palau OR "United Arab Emirates" OR Japan OR Papua OR "New Guinea" OR Uzbekistan OR Jordan OR Philippines OR Vanuatu OR Kazakhstan OR Qatar OR "Viet Nam" OR Kiribati OR Yemen OR Kuwait) AND PUBYEAR < 2024	1998-2023	2,328

در نهایت تعداد ۲۳۲۸ تولید علمی در تاریخ ۱۴۰۲/۱۲/۱۷ برابر با ۷ مارس ۲۰۲۴، بازیابی و برای ذخیره، تجزیه و تحلیل‌های بعدی وارد نرم‌افزار اکسل شدند. همچنین از VOSviewer v1.6.15 نرم‌افزار پرکاربرد جهت ترسیم همکاری بین‌المللی در مقالات و ناک و والتمن^۲ (۲۰۱۰)، و Scientopy استفاده شد. مشخص کردن ده نویسنده، کشور، مجلات و دانشگاه برتر با استفاده از نرم‌افزار Scientopy انجام شد. همچنین کلمات مشابه و دارای مشتق یکسان، یکدست‌سازی شده و کلیدواژه‌های با فراوانی ۱۰ به بالا در نظر گرفته شده و پایین‌تر از آن صرف‌نظر شد. سپس با استفاده از نرم‌افزار VOSviewer ترسیم نقشه علمی داده‌ها صورت گرفت.

۴. یافته‌های پژوهش

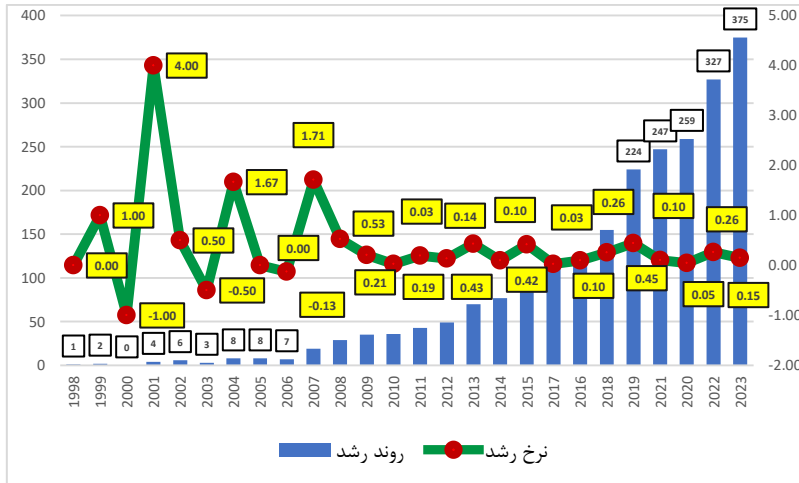
سؤال اول پژوهش: روند زمانی تولیدات علمی حوزه موضوعی مدیریت سود در کشورهای آسیایی

1. <https://www.un.org/dgacm/en/content/regional-groups>
2. Van Eck & Waltman

در بازه زمانی ۱۹۹۸-۲۰۲۳ به چه صورت بوده است؟

براساس یافته‌های مربوط به روند تولیدات علمی حوزه مدیریت سود در کشورهای آسیایی با توجه به نمودار (۱) مشخص شد که روند تولیدات علمی این حوزه در فاصله سال‌های ۱۹۹۸-۲۰۱۴ ضعیف و کمتر از ۱۰۰ مدرک تولید شده است. پس از آن در سال‌های ۲۰۱۵-۲۰۲۳ تولیدات علمی روند مثبتی داشته از ۱۰۰ به ۳۳۷ مدرک افزایش یافته است. بیشترین تولیدات علمی نیز طی سال‌های ۲۰۲۲-۲۰۲۳ منتشر شده است.

هرچند میزان تولیدات علمی در سال‌های ابتدایی کم بوده است، اما نرخ رشد خوبی داشته است. طبق نمودار (۱)، بیشترین نرخ رشد برای سال ۲۰۰۱ به میزان ۴ و کمترین نرخ رشد نیز برای سال ۲۰۰۰ به دلیل عدم تولید مدرک به میزان ۱- به ثبت رسیده است. طبق نمودار (۱)، روند رشد تولیدات علمی در حوزه مدیریت سود در کشورهای آسیایی طی بازه مورد بررسی یک روند سینوسی داشته و با افزایش هر سال به دنبال خود روند کاهش تولیدات علمی در سال بعد را به همراه داشته است. همچنین طی سال ۲۰۰۷-۲۰۲۳ هرچند روند تولیدات علمی مثبت بوده است، اما هیچ‌گاه نرخ رشد بازه زمانی مطرح شده به اندازه بازه زمانی ۱۹۹۸-۲۰۰۶ نرسیده است.

نمودار ۱- روند رشد تولیدات علمی حوزه موضوعی مدیریت سود در کشورهای آسیایی در بازه زمانی (۱۹۹۸-۲۰۲۳)

سؤال دوم پژوهش: پراستنادترین مقالات، پراستنادترین نویسندگان، پرکاربردترین کشورها، پرکاربردترین مجلات و پرکاربردترین دانشگاه‌ها در پژوهش‌های مدیریت سود کدامند؟ در جدول (۲)، ده مقاله پر استناد مدیریت سود آمده است. این اسناد مهم‌ترین و جریان‌سازترین اسناد مدیریت سود هستند و مطالعه آن‌ها برای پژوهشگران و خوانندگان این حوزه، راهگشا است. در

مجموع تعداد استنادات تولیدات علمی مربوط به حوزه موضوعی مدیریت سود در پایگاه اسکوپوس طی سال‌های مورد بررسی، ۲۷۰۰۲ استناد بوده که به طور متوسط هر مدرک ۱۱/۵۹ استناد دریافت کرده است. براساس جدول (۲)، بالاترین نرخ تغییر میزان استناد (۴۷۱) سال ۲۰۱۰ به مطالعه ژیان و همکاران^۱ (۲۰۱۰) مربوط بوده که با موضوع پشتیبانی از طریق معاملات اشخاص مرتبط انجام شده است. کم‌ترین میزان استناد (۲۸۷) به مقاله «مالکیت خصوصی و دولتی و مدیریت درآمد: شواهدی از شرکت‌های فهرست شده چینی» اثر دینگ^۲ و همکاران (۲۰۰۷) داده شده است.

جدول ۲- ده مقاله منتشر شده پراستناد در حوزه مدیریت سود در کشورهای آسیایی در بازه زمانی (۱۹۹۸-۲۰۲۳)

ردیف	عنوان مقاله	نویسندگان	عنوان نشریه	سال	تعداد استنادها
۱	Propping through related party transactions	ژیان و همکاران	Review of Accounting Studies	۲۰۱۰	۴۷۱
۲	Board, audit committee, culture and earnings management: Malaysian evidence	رحمان و همکاران	Managerial Auditing Journal	۲۰۰۶	۴۰۱
۳	Effects of audit quality on earnings management and cost of equity capital: Evidence from China	چن و همکاران	Contemporary Accounting Research	۲۰۱۱	۳۷۵
۴	Earnings management and capital resource allocation: Evidence from China's accounting-based regulation of rights issues	چن و همکاران	Accounting Review	۲۰۰۴	۳۷۴
۵	Excess perks and stock price crash risk: Evidence from China	خو و همکاران	Journal of Corporate Finance	۲۰۱۴	۳۳۵
۶	CEO tenure and earnings management	علی و همکاران	Journal of Accounting and Economics	۲۰۱۵	۳۲۹
۷	Board composition and earnings management in Canada	پارک و همکاران	Journal of Corporate Finance	۲۰۰۴	۳۲۴
۸	Do analysts matter for governance? Evidence from natural experiments	چن و همکاران	Journal of Financial Economics	۲۰۱۵	۳۲۲
۹	Family control, board independence and earnings management: Evidence based on Hong Kong firms	جگی و همکاران	Journal of Accounting and Public Policy	۲۰۰۹	۳۲۱
۱۰	Private vs state ownership and earnings management: Evidence from Chinese listed companies	دینگ و همکاران	Corporate Governance: An International Review	۲۰۰۷	۲۸۷

براساس جدول (۳)، از مجموع ۶۴۷۰ نویسنده مرتبط با حوزه مدیریت سود در پایگاه

1. Jian
2. Ding

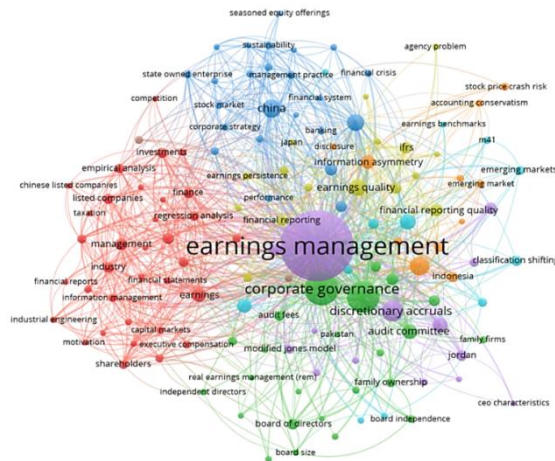
اسکوپوس در سال‌های ۱۹۹۸-۲۰۲۳، Wang Y. با ۳۰ سند، Salehi M. با ۲۳ سند و Li Y. با ۲۲ سند پرکاربردترین نویسنده، کشور چین با ۷۷۵ سند، سپس کشور اندونزی با ۲۶۷ سند، و مالزی با ۲۶۱ سند پرکاربردترین کشور، مجله «حسابداری و اقتصاد آسیا و اقیانوسیه» نیز با ۴۵ سند، پرتولیدترین مجله و دانشگاه اوتارا مالزی با ۶۸ سند پرکارترین دانشگاه هستند.

جدول ۳- پراستنادترین نویسندگان، کشورها، مجلات و دانشگاه مربوط به حوزه مدیریت سود در کشورهای آسیایی در بازه زمانی (۱۹۹۸-۲۰۲۳)

پراستنادترین دانشگاه‌ها		پراستنادترین مجلات			پراستنادترین کشورها		پراستنادترین نویسندگان		
تعداد استاد	کشور	نام	تعداد استاد	کشور	نام	تعداد استاد	نام	تعداد استاد	نام
۶۸	مالزی	Universiti Utara Malaysia	۴۵	انگلستان	Asia Pacific Journal of Accounting And Economics	۷۷۵	چین	۳۰	Wang Y.
۴۴	چین	Xiamen University	۴۰	انگلستان	Cogent Business And Management	۲۶۷	اندونزی	۲۳	Salehi M.
۴۳	مالزی	Universiti Teknologi MARA	۴۰	هند	Sustainability Switzerland	۲۶۱	مالزی	۲۲	Li Y.
۴۳	مالزی	College of Business, Universiti Utara Malaysia	۳۶	کره جنوبی	Korean Accounting Review	۱۴۹	هند	۲۲	Zhang H.
۳۹	چین	Southwestern University of Finance and Economics	۳۲	هلند	Finance Research Letters	۱۰۶	اردن	۱۸	Wang X.
۳۹	چین	Zhongnan University of Economics and Law	۳۲	انگلستان	Journal of Financial Reporting And Accounting	۱۰۴	ویتنام	۱۸	Zhang X.
۳۵	چین	Shanghai University of Finance and Economics	۲۹	ایالات متحده آمریکا	Journal of Accounting And Public Policy	۹۰	ایران	۱۶	Chan K.C.
۳۱	ایران	Islamic Azad University	۲۸	ایالات متحده آمریکا	Academy of Accounting And Financial Studies Journal	۷۹	عربستان سعودی	۱۵	Zhang Y.
۳۰	چین	Renmin University of China	۲۶	انگلستان	China Journal Of Accounting Studies	۶۳	سنگاپور	۱۳	Bansal M.
۲۹	چین	Peking University	۲۶	ایالات متحده آمریکا	Journal of Applied Business Research	۵۵	ژاپن	۱۲	Liu Y.

سؤال سوم پژوهش: شبکه هم‌رخدادی واژگان در حوزه مدیریت سود چگونه است؟

در نقشه‌های هم‌رخدادی، هر گره، نشان‌دهنده یک کلیدواژه و اندازه هر گره، نشانگر رخداد کلیدواژه در مجموعه مدارک است. گره‌ها توسط خطوطی که نشان‌دهنده هم‌رخدادی هر کلیدواژه با سایر کلیدواژه‌ها است، به یکدیگر متصل هستند. این خطوط براساس وزن‌شان به صورت باریک‌تر و ضخیم‌تر (روشن‌تر و تیره‌تر) دیده می‌شوند و هرچه فاصله بین دو کلیدواژه کوتاه‌تر باشد، تعداد هم‌رخدادی آن‌ها بیشتر است.

شکل ۱- شبکه هم‌رخدادی واژگان پژوهش‌های مرتبط با مدیریت سود در کشورهای آسیایی در بازه زمانی (۱۹۹۸-۲۰۲۳)

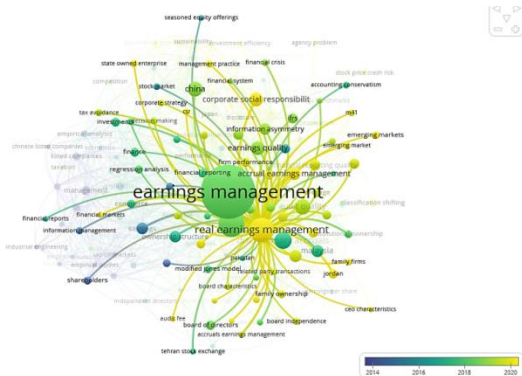
در پژوهش حاضر، پس از همسان‌سازی واژگان، واژگانی که دارای بسامد ۱۰ به بالا بودند، وارد نرم‌افزار VOSviewer شدند و نقشه آن‌ها ترسیم شد. شبکه هم‌رخدادی واژگان حوزه مدیریت سود متشکل از ۸ خوشه، ۱۳۸ گره، ۱۲۶۰۸ قدرت کلی پیوند و ۵۱۸۹ پیوند است. در شکل (۱)، گره‌هایی که دارای رتبه بیشتری هستند، به صورت دایره‌های بزرگ‌تر نشان داده شده‌اند. هم‌رخدادی واژگان در یک مدرک نشان‌دهنده محتوای آن است، بنابراین، اگر میزان این هم‌رخدادی اندازه‌گیری شود، می‌توان شبکه مفاهیم یک زمینه علمی را ترسیم کرد (جنوی و عبدی^۱، ۱۴۰۰). به عنوان مثال قرار گرفتن گره اقلام تعهدی اختیاری^۲ و همچنین کمیته حسابرسی^۳ در نزدیکی گره مدیریت سود^۴

1. Janavi & Abdi
2. Discretionary accruals
3. Audit committees
4. Earnings Management

نشان‌دهنده اهمیت دو واژه و ارتباط آن‌ها با هم است و محل قرار گرفتن سرمایه‌گذاری‌ها^۱، به معنی ارتباط دور آن با مفهوم مدیریت سود است.

سؤال چهارم پژوهش: موضوعات در حال ظهور در پژوهش‌های مدیریت سود کدامند؟

شکل (۲) نشان می‌دهد با گذشت زمان از سال ۱۹۹۸ تا ۲۰۲۳، رنگ نوار از بنفش (تیره‌تر) به زرد (روشن‌تر) تغییر می‌کند. این تغییر رنگ نشان‌دهنده یک روند مشخص است که به تدریج به سمت رنگ‌های روشن‌تر پیش می‌رود و به موضوعات در حال ظهور در پژوهش‌های مدیریت سود نزدیک می‌شود. از سال ۲۰۱۴-۲۰۱۶ به موضوعاتی از قبیل درآمد^۲ با قدرت پیوند ۲۱۵، سهامداران^۳ با قدرت پیوند ۱۱۶ و شرکت‌های بورسی^۴ با قدرت پیوند ۱۲۳ و... پرداخته شده است. موضوعاتی شامل مدیریت سود با قدرت پیوند ۲۲۶۴، حاکمیت شرکتی^۵ با قدرت پیوند ۷۰۶ و مدیریت سود واقعی^۶ با قدرت پیوند ۵۰۸ در بازه زمانی ۲۰۱۸-۲۰۱۹ مورد توجه قرار گرفته و همچنین موضوعاتی مانند کیفیت گزارشگری مالی^۷ با قدرت پیوند ۸۲، عملکرد شرکت^۸ با قدرت پیوند ۸۰، هزینه‌های حسابرسی^۹ با قدرت پیوند ۵۵ و... نوظهور هستند که در سال‌های اخیر پژوهشگران آن‌ها را مدنظر قرار داده‌اند.

شکل ۲- موضوعات در حال ظهور مرتبط با مدیریت سود در کشورهای آسیایی در بازه زمانی (۱۹۹۸-۲۰۲۳)

1. Investments
2. Earnings
3. Shareholders
4. Listed companies
5. Corporate governance
6. Real earnings management
7. Financial reporting quality
8. Firm performance
9. Audit fees

۵. نتیجه گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی روند موضوعی مدیریت سود در کشورهای آسیایی در پایگاه اسکوپوس با رویکرد علم‌سنجی انجام شده است. براساس یافته‌های مربوط به روند تولیدات علمی حوزه مدیریت سود در کشورهای آسیایی در بازه زمانی ۲۵ ساله مشخص شد که روند تولیدات علمی این حوزه در فاصله سال‌های ۱۹۹۸-۲۰۱۴ ضعیف و کمتر از ۱۰۰ مدرک تولید شده، و پس از آن در سال‌های ۲۰۱۵-۲۰۲۳ تولیدات علمی روند مثبتی داشته، و از ۱۰۰ به ۳۳۷ مدرک افزایش یافته است. بیشترین تولیدات علمی نیز طی سال‌های ۲۰۲۲-۲۰۲۳ منتشر شده است.

طبق این بررسی هرچند تولیدات علمی در سال‌های اولیه کم بوده، اما از نرخ رشد خوبی برخوردار بوده‌اند. نتایج این بخش با پژوهش واگنر و همکاران (۲۰۲۱) که به تحلیل علم‌سنجی مدیریت سود پرداختند، همخوانی کمتری دارد. به طوری که نرخ رشد مقالات در سال ۲۰۰۸ تقریباً ۱۰۰٪ می‌باشد، ولی در این پژوهش طبق نمودار (۱)، بیشترین نرخ رشد برای سال ۲۰۰۱ به میزان ۴ و کمترین نرخ رشد نیز برای سال ۲۰۰۰ به دلیل عدم تولید مدرک به میزان ۱- به ثبت رسیده و روند رشد تولیدات علمی در حوزه مدیریت سود در کشورهای آسیایی طی بازه مورد بررسی یک روند صعودی داشته و با هر روند افزایش در سال بعد، با روند کاهش روبرو شده است. همچنین طی سال ۲۰۰۷-۲۰۲۳ هرچند روند تولیدات علمی مثبت بوده است، اما هیچ‌گاه نرخ رشد بازه زمانی مطرح شده به اندازه بازه زمانی ۱۹۹۸-۲۰۰۶ نرسیده است.

یافته‌های این بخش از پژوهش با نتایج پژوهش واتیس و همکاران (۲۰۲۳) که به تجزیه و تحلیل علم‌سنجی ارتباط IFRS و مدیریت سود پرداخته بودند، همخوانی دارد. نتایج پژوهش آنها نشان داد که، روند انتشار و استناد از طریق فیله‌های IFRS و مدیریت سود روندی صعودی را در طول زمان نشان می‌دهد که اکثر مؤسسات تأثیرگذار از ایالات متحده سرچشمه می‌گیرند و درصد قابل توجهی از مقالات منتشر شده در این زمینه می‌باشد. بنابراین، سیر رویکرد پژوهش‌های مدیریت سود در ایران با سیر رویکرد پژوهش‌های مدیریت سود در سایر کشورها همسو بوده است.

یافته‌های مربوط به بررسی مجلات، دانشگاه‌ها، مقالات و نویسندگان پرکاربرد مرتبط با مدیریت سود در طول دوره تحقیق نشان داد که از مجموع ۶۴۷۰ نویسنده مرتبط به حوزه مدیریت سود در پایگاه اسکوپوس در سال‌های ۱۹۹۸-۲۰۲۳، وانگ با ۳۰ سند، صالحی با ۲۳ سند و لی با ۲۲ سند از پراستادترین نویسندگان هستند، کشور چین با ۷۷۵ سند، سپس کشور اندونزی و کره جنوبی با ۲۶۷ سند، و ایالات متحده آمریکا با ۲۶۴ سند پرکاربردترین کشور معرفی شدند، مجله «حسابداری و اقتصاد آسیا و اقیانوسیه» نیز با ۴۵ سند، پرتولیدترین مجله و دانشگاه اوتارا مالزی با ۶۸ سند

پرکارترین دانشگاه آسیایی است. در جدول (۲)، ده مقاله پراستناد مدیریت سود معرفی شده که این اسناد مهم‌ترین و جریان‌سازترین اسناد مدیریت سود هستند و مطالعه آن‌ها می‌تواند برای پژوهشگران و خوانندگان این حوزه راهگشا باشد.

در مجموع تعداد استنادات تولیدات علمی مربوط به حوزه موضوعی مدیریت سود در پایگاه اسکوپوس طی سال‌های مورد بررسی، ۲۷۰۰۲ استناد بوده که به طور متوسط هر مدرک ۱۱/۵۹ استناد دریافت کرده و براساس جدول (۲) بالاترین نرخ تغییر میزان استناد (۴۷۱) سال ۲۰۱۰ به مطالعه ژیان و همکاران (۲۰۱۰) مربوط است که با موضوع پشتیبانی از طریق معاملات اشخاص مرتبط انجام شده است. کم‌ترین میزان استناد (۲۸۷) به مقاله «مالکیت خصوصی و دولتی و مدیریت درآمد: شواهدی از شرکت‌های فهرست شده چینی» اثر دینگ^۱ و همکاران (۲۰۰۷) داده شده است.

تحلیل پژوهش حاضر نشان می‌دهد با گذشت زمان از سال ۱۹۹۸ به ۲۰۲۳، از نوار رنگی بنفش (تیره‌تر) به سمت نوار رنگی زرد (روشن‌تر) به موضوعات در حال ظهور نزدیک می‌شود، و از سال ۲۰۱۴-۲۰۱۶ به موضوعاتی از قبیل درآمد با قدرت پیوند ۲۱۵، سهامداران با قدرت پیوند ۱۱۶ و شرکت‌های بورسی با قدرت پیوند ۱۲۳ پرداخته شده است. موضوعاتی شامل مدیریت سود با قدرت پیوند ۲۲۶۴، حاکمیت شرکتی با قدرت پیوند ۷۰۶ و مدیریت سود واقعی با قدرت پیوند ۵۰۸ در بازه زمانی ۲۰۱۸-۲۰۱۹ مورد توجه قرار گرفته و همچنین موضوعاتی مانند کیفیت گزارش‌گیری مالی با قدرت پیوند ۸۲، عملکرد شرکت با قدرت پیوند ۸۰، هزینه‌های حسابرسی با قدرت پیوند ۵۵ نوظهور هستند که در سال‌های اخیر پژوهشگران آن‌ها را مدنظر قرار داده‌اند.

مزیت نسبی این تحقیق در مقایسه با مطالعات مشابه، شناسایی کامل‌تر واژگان کلیدی حوزه موضوعی مدیریت سود است، به طوری که انواع و مصادیق آن در عبارت جستجو گنجانده شده و در نتیجه جامعیت داده‌های علم‌سنجی در این زمینه بهبود یافته است. از این حیث خوشه‌بندی واژه‌های کلیدی پژوهش که از ۸ خوشه کلیدواژه درهم تنیده تشکیل شده است، نشان می‌دهد که خوشه (۱) (رنگ قرمز) بزرگ‌ترین خوشه و شامل ۳۴ کلیدواژه است. این خوشه بر عواملی مانند درآمد، مدیریت، تجارت و سودآوری تمرکز دارد و خوشه (۸) (رنگ قهوه‌ای) کوچک‌ترین خوشه شبکه با دو کلیدواژه شامل ارتباطات سیاسی و اجتناب از مالیات است. همچنین کومار و همکاران (۲۰۲۳)، در پژوهشی به تحلیل علم‌سنجی رابطه افشای مسئولیت اجتماعی شرکت و مدیریت سود پرداختند و سه خوشه اصلی را شناسایی کردند که با پژوهش حاضر همسو نیست.

۶. پیشنهادهای پژوهش

۶-۱. پیشنهادهای اجرایی پژوهش

پژوهش‌های علمی در پاسخ به احساس نیاز، شکاف‌های مشاهده شده و یا یک سوال ذهنی شکل می‌گیرند. اما نتایج به دست آمده از تحقیق علاوه بر آنکه پاسخ مورد نظر را به همراه دارد، راهی برای انجام اقدامات دیگر نیز است. این اقدامات می‌تواند به شکل پژوهش‌های مرتبط دیگر بوده و یا در بستر اجرا متجلی شوند. براساس یافته‌ها و نتایج پژوهش حاضر، پیشنهادهای اجرایی ارائه می‌شود که می‌تواند راهنمای پژوهشگران باشد. بر این اساس موارد زیر به عنوان پیشنهاد اجرایی پژوهش ارائه می‌شود:

(۱) زمینه همکاری با پژوهشگران کشورهایی که در حوزه مدیریت سود با کشور ایران هم‌سطح هستند و یا همکاری با پژوهشگران کشورهای همسایه که در توسعه مدیریت سود مشابهت‌هایی با ایران دارند، فراهم شود.

(۲) براساس نتایج حاصل از نقشه‌های هم‌تألفی کشورها پیشنهاد می‌شود، نویسندگان ایرانی با سایر کشورهای خارجی همکاری علمی داشته باشند، تا هم جایگاه نویسندگان در بین نویسندگان بین‌المللی و هم جایگاه کشور ایران در نقشه هم‌تألفی کشورهای خارجی توسعه یابد.

(۳) با توجه به اینکه در ایران، بخصوص در مورد مجلات حسابداری و مالی، پژوهشی به بررسی موضوع مدیریت سود در کشورهای آسیایی نپرداخته، منجر به تحلیل و مقایسه کمتر می‌شود، بنابراین، لازم است با توجه به اهمیت موضوع، دست‌اندرکاران این حیطه با اتخاذ تدابیری، از جمله ترغیب پژوهشگران، به نشر مقالات جدید کمک کنند. مطالعات علم‌سنجی سال‌هاست که توسط محققان در سراسر جهان انجام شده است. هدف از انجام اینگونه پژوهش‌ها، طبقه‌بندی مقالات براساس موضوع و شناخت نوع محتوای منتشر شده در آن‌ها است، تا ضمن شناسایی مسائل آن حوزه در یک بازه زمانی، زمینه را برای هدفمند کردن حرکت‌های علمی و تعیین پژوهش فراهم کند. همچنین باید به کمبودهای تولید اطلاعات علمی کمک گردد. اما متأسفانه نگارش اینگونه مقالات به ویژه در زمینه دانش حسابداری در ایران مغفول مانده و بررسی‌ها نشان می‌دهد که تحقیقات کمی در رابطه با مسائل حسابداری در این زمینه انجام شده است. بنابراین، برای بهره‌مندی از نتایج اینگونه تحقیقات، پژوهشگران حوزه دانش حسابداری نیز مانند سایر پژوهشگران باید مطالعات علم‌سنجی را در دستور کار خود قرار دهند، تا از این طریق چارچوبی منسجم از وضعیت فعلی تحقیقات حسابداری فراهم شود و کیفیت مقالات منتشر شده حسابداری را نیز ارتقاء دهند. بر این اساس، پیشنهاد می‌شود برای تکمیل این پژوهش و همچنین گسترش مطالعات علمی در زمینه دانش حسابداری، مطالعه و بررسی

پژوهش‌های مرتبط با حوزه موضوعی سود، در تحقیقات مورد توجه پژوهشگران قرار گیرد.

۶-۲. پیشنهاداتی برای پژوهش‌های آینده

با توجه به نتایج این تحقیق و سؤالاتی که در امتداد آن برای محقق مطرح شد، برای تکمیل این تحقیق و انجام پژوهش‌های بیشتر در زمینه‌های مرتبط با این تحقیق پیشنهاد زیر مطرح می‌شود:

(۱) بررسی روند موضوعی مدیریت سود در کشورهای خاورمیانه در پایگاه اطلاعاتی وب‌آساینس با رویکرد علم‌سنجی.

(۲) مطالعه علم‌سنجی پژوهش‌های مدیریت سود در ایران در بازه زمانی ۱۳۹۷-۱۴۰۲.

(۳) تحلیل کتاب‌شناختی و مصورسازی پژوهش‌های بازده سهام.

(۴) انجام پژوهش‌های مشابه با استفاده از داده‌های سایر پایگاه‌های علمی به منظور مقایسه با نتایج این تحقیق.

(۵) جدیدترین و نوظهورترین مضامین شناسایی شده در نقشه‌های هم‌رخدادی واژگان از طریق روش‌های کمی مورد آزمون قرار گیرد.

(۶) ترسیم و تحلیل نقشه علم‌نگاشتی برون‌دادهای حوزه حاکمیت شرکتی از طریق هم‌رخدادی واژگان در پایگاه استنادی وب‌آساینس.

(۷) در نهایت با توجه به غالب بودن پیامدهای مدیریت سود پیشنهاد می‌شود که پژوهشی با ترسیم نقشه‌های علمی در حوزه مدیریت سود در محدوده جغرافیایی و از طریق پایگاه‌های دیگر انجام شود. همچنین پژوهش‌های علم‌سنجی دیگری در زمینه ترسیم و تحلیل شبکه استنادی مدیریت سود، جهت تعیین جایگاه نویسندگان و متخصصان موضوعی این حوزه انجام شود

منابع

- اعتمادی، ح.، رحمانی، ح. (۱۳۸۸). بررسی تجربی اخلاق در مدیریت سود. *اخلاق در علوم و فناوری*، ۴(۳-۴): ۸۹-۷۹.
- بامری، ع.، شورورزی، م.ر.، نوری توپکانلو، ز. (۱۴۰۲). بررسی و تبیین رابطه بین حسابرسی داخلی و مدیریت سود. *حسابداری مدیریت*، ۱۶(۵۷): ۷۲-۹۱. <https://doi.org/10.30495/JMA.2023.22624>
- خسروی مقدم، ز. (۱۳۹۶). *بررسی رابطه بین خودشیفتگی مدیریت و مدیریت سود*. پایان نامه کارشناسی ارشد. تهران: دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه الزهراء(س).
- ساعی، م.ج.، لاری دشت‌بیاض، م.، فاتح‌گوش، ح. (۱۳۹۴). بررسی و تحلیل محتوای تحقیقات علمی - پژوهشی حسابرسی در دوهده اخیر. *بررسی های حسابداری و حسابرسی*، ۲(۲۲): ۲۲۰-۲۰۳. <https://doi.org/10.22059/acctgrev.2015.54970>
- غراوی‌انه، م. (۱۳۹۸). نمایه‌سازی مجلات علوم پزشکی در اسکوپوس. *دانش و تندرستی در علوم پایه پزشکی*، ۱۴(۳): فرجی، ا.، جنتی دریاکناری، ف.، منصوری، ک.، یونسی مطیع، ف. (۱۳۹۹). مسئولیت‌پذیری اجتماعی و ارزش شرکت: نقش تعدیل‌گر مدیریت سود. *مدیریت سرمایه اجتماعی*، ۷(۱): ۲۵-۵۸.
- مرادی، ا.، اثنی‌عشری، ح.، رهبان، م.ح.، عرب‌مازازی، م.، صفرزاده‌بندری، م.ج. (۱۴۰۲). تحلیل کتاب‌شناختی و مصورسازی پژوهش‌های کشف تقلب و ناهنجاری. *حسابداری ارزشی و رفتاری*، ۷(۱۴): ۳۱-۱. <https://doi.org/10.61186/aapc.7.14.1>
- مرادی، م.، صفی‌خانی، ر. (۱۳۹۵). تحلیل پژوهش‌های حسابداری بخش عمومی در ایران و جهت‌گیری تحقیقات آتی. *بررسی های حسابداری و حسابرسی*، ۲۳(۴): ۵۷۴-۵۴۷. <https://doi.org/10.22059/acctgrev.2017.60859>
- معصومی، م. (۱۳۹۸). *بررسی ارتباط بین گرایش‌های احساسی سرمایه‌گذاران و مدیریت سود*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. تهران: گروه حسابداری، مؤسسه آموزش عالی غزال.
- منصوریان، ی. (۱۳۸۹). پنجاه محور پژوهشی در مطالعات علم‌سنجی. *کتاب ماه*، ۱۳(۱۰): ۶۴-۷۱.
- نوبخت، ی. (۱۳۹۷). علم‌سنجی پژوهش‌های حسابداری رفتاری در ایران. *دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت*، ۷(۲۷): ۱۲۵-۱۳۶.
- نوبخت، ی. (۱۳۹۹). مطالعه علم‌سنجی تولیدات علمی فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی. *حسابداری و منافع اجتماعی*، ۱۰(۱): ۱۱۵-۱۳۳. <https://doi.org/10.22051/ijar.2019.24088.1480>
- نوبخت، ی.، نوبخت، م. (۱۴۰۱). مطالعه علم‌سنجی تحقیقات مدیریت سود در ایران. *بازیابی دانش و نظام‌های معنایی*، ۹(۳۰): ۹۳-۱۱۸. <https://doi.org/10.22054/jks.2020.55723.1373>
- هاشمی‌بهرامی، م.، پورزمانی، ز.، بنی‌مهد، ب. (۱۴۰۳). نقش سبک‌های تصمیم‌گیری در مدیریت سود فرصت‌طلبانه. *دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت*، ۱۳(۵۰): ۲۱۲-۲۰۳.

References

- Apostolou, B., Dorminey, J.W., Hassell, J.M. & Rebele, J.E. (2017). Accounting education literature review (2016). *Journal of Accounting Education*, no. 39:1-31. <https://doi.org/10.1016/j.jaccedu.2017.03.001>
- Bameri, A., Shurvarzi, M.R. & Noori Tupkanloo, Z. (2023). Examining and explaining the relationship between internal audit and profit management. *Management accounting*, 16(57): 72-91. <https://doi.org/10.30495/JMA.2023.22624> [in persian]

- Cohen, D.A., Dey, A. & Lys, T.Z. (2008). Real and accrual-based earnings management in the pre- and post-Sarbanes-Oxley periods. *The accounting review*, 83(3): 757-787.
<https://doi.org/10.2308/accr.2008.83.3.757>
- Erserim, A. (2016). A review of audit literature in turkey. *Finans Politik & Ekonomik Yorunlar*, 53(611): 29-38.
- Etemadi, H. & Rahmani, H. (2010). An empirical investigation of ethics in profit management. *Ethics in Science and Technology*, 4(4-3): 89-79. [in persian]
- Faraji, O. , Jannati Daryakenari, F., Mansouri, K. & Younesi Moti, F. (2020). Corporate Social Responsibility and Firm Value: The Mediating Role of Earnings Management. *Social Capital Management*, 7(1): 25-58. <https://doi.org/10.22059/jscm.2019.276161.1792> [in persian]
- GharaviAneh, M. (2019). Indexing of medical science journals in Scopus. *Knowledge and Health in Basic Medical Sciences*, 14(3). [in persian]
- Graham, J.R., Harvey, C.R. & Rajgopal, S. (2005). The economic implications of corporate financial reporting. *Journal of accounting and economics*, 40(1-3): 3-73.
<https://doi.org/10.1016/j.jacceco.2005.01.002>
- Hashemi Bahraman, M., PoorZamani, Z & Banimahd, B. (2024). The role of decision making styles in opportunistic Earning management. *Management Accounting and Auditing Knowledge*, 13(50): 203-212. [in persian]
- Khosravi Moghadam, Z. (2017). *Investigating the relationship between management narcissism and profit management*. Master's thesis. Tehran: Alzahra University. [in persian]
- Kumar, S., Sharma, A., Mishra, P. & Kaushik, N. (2023). Corporate social responsibility disclosures and earnings management: a bibliometric analysis. *International Journal of Disclosure and Governance*, 20(1): 27-51. <https://doi.org/10.1057/s41310-022-00156-2>
- Li, W., Ng, J., Tsang, A. & Urcan, O. (2019). Country-level institutions and management earnings forecasts. *Journal of International Business Studies*, no. 50: 48-82.
<https://doi.org/10.1057/s41267-018-0190->
- Magadán-Díaz, M. & Rivas-García, J.I. (2022). Publishing industry: a bibliometric analysis of the scientific production indexed in Scopus. *Publishing Research Quarterly*, 38(4): 665-683.
<https://doi.org/10.1007/s12109-022-09911-3>
- Mansourian, Y. (2010). Fifty research axes in scientometric studies. *Ketabeh Mah*, 13(10): 64-71. [in persian]
- Masoumi, M. (2019). *The effect of investor sentiment on the means of earnings management*. Master's thesis. Tehran: Ghazal Institute of Higher Education. [in persian]
- Moradi, A., AsnaAshari, H., Rehban, M.H., Arab Mazar Yazdi, M. & Safarzadeh Bandari, M.H. (2023). Bibliographic analysis and illustration of fraud and anomaly detection researches. *Value and Behavioral Accounting*, 7(14): 1-31. <https://doi.org/10.61186/aapc.7.14.1> [in persian]
- Moradi, M. & Safikhani, R. (2017). Analysis of Public Sector Accounting Researches in Iran and Future Researches Directions. *Accounting and Auditing Review*, 23(4): 547-574.
<https://doi.org/10.22059/acctgrev.2017.60859> [in persian]
- Musa, A., Abdul Latif, R. & Abdul Majid, J. (2023). CEO attributes, board independence, and real earnings management: Evidence from Nigeria. *Cogent Business & Management*, 10(1).
<https://doi.org/10.1080/23311975.2023.2194464>

- Nobakht, Y. & Nobakht, M. (2022). Scientometric Study of Earnings Management Research in Iran. *Knowledge Retrieval and Semantic Systems*, 9(30): 93-118. <https://doi.org/10.22054/jks.2020.55723.1373> [in persian]
- Nobakht, Y. (2018). Scientometrics of behavioral accounting research in Iran. *Management Accounting and Auditing Knowledge*, 7(27): 125-136. [in persian]
- Nobakht, Y. (2020). Scientometric Study of Scientific Production of the Journal of Accounting and Auditing Review. *Accounting and Social Interests*, 10(1): 115-133. <https://doi.org/10.22051/jjar.2019.24088.1480> [in persian]
- Prasad, G., Kumar, S. & Veeramani, R. (2019). Qualitative research analysis of Review of Accounting Studies Journal: scientometric, citation and collaboration analysis. *Library Philosophy and Practice (e-journal)*. URL= <https://digitalcommons.unl.edu/libphilprac/3787/>
- Rath, S. & Sun, L. (2008). The development of earnings management research. *International Review of Business Research Papers*, 4(2): 265-277.
- Saei, M.J., Lari Dashtbayaz, M. & Fateh Goush, H. (2015). A review and content analyzing of Iranian auditing research: Two recent decades. *Accounting and Auditing Review*, 22(2): 203-220. <https://doi.org/10.22059/acctgrev.2015.54970> [in persian]
- Salehi, M., Tahervafaei, M. & Tarighi, H. (2018). The effect of characteristics of audit committee and board on corporate profitability in Iran. *Journal of Economic and Administrative Sciences*, 34(1): 71-88. <https://doi.org/10.1108/JEAS-04-2017-0017>
- Sengupta, I.N. (1992). *Bibliometrics, Informetrics, Scientometrics and Librametrics: An Overview Libri*, 42(2): 75-98. <https://doi.org/10.1515/libr.1992.42.2.75>
- Vagner, L., Valaskova, K., Durana, P. & Lazaroiu, G. (2021). Earnings management: A bibliometric analysis. *Economics & Sociology*, 14(1): 249-262. <https://doi.org/10.14254/2071-789X.2021/14-1/16>
- Van Eck, N. & Waltman, L. (2010). Software survey: VOSviewer, a computer program for bibliometric mapping. *Scientometrics*, 84(2): 523-38. <https://doi.org/10.1007/s11192-009-0146-3>
- Vatis, S.E., Nerantzidis, M., Drogalas, G. & Chytis, E. (2023). Connecting IFRS and earnings management: a bibliometric analysis. *Journal of Accounting Literature*, Vol. ahead-of-print No. ahead-of-print. <https://doi.org/10.1108/JAL-02-2023-0036>
- Zang, A.Y. (2012). Evidence on the trade-off between real activities manipulation and accrual-based earnings management. *The accounting review*, 87(2): 675-703. <https://doi.org/10.2308/accr-10196>